אוֹ בִּשְׁכִיר יוֹם (ח) * **שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה** (ז) **אַחַר הַמּוֹעֵד, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יִמְהֹד** (ט) **וְיִשְׁקֹל** (ס) (י) **וְיִמְנֶה כְּדַרְכּוֹ שֶׁעוֹשֶׂה בְּחֹל.** הַגָּהּ: וְאַף אִם יַעֲשֶׂה הָאֵינוֹ יְהוּדִי אַחַר כָּךְ מְלָאכָה (ו) (יא) שָׁרִי, הוֹאִיל וְהִתְּנָה עִמּוֹ לַעֲשׂוֹתָהּ אַחַר הַמּוֹעֵד (מרדכי ריש פרק מי שהפך (סר׳ תמנכ) ובית יוסף (ד״ס מופר ליקן) ורבינו ירוחם (נתיב ד מ״ה)):

תקמד דִּין צָרְכֵי רַבִּים בְּחֹל הַמּוֹעֵד. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א (א) * [א]**צָרְכֵי רַבִּים מֻתָּר לַעֲשׂוֹתָן בְּחֹל הַמּוֹעֵד,** (ב) **כְּגוֹן לְתַקֵּן הַדְּרָכִים** (ג) **וּלְהָסִיר מֵהֶם הַמִּכְשׁוֹלוֹת, וּלְצַיֵּן הַקְּבָרוֹת כְּדֵי שֶׁיִּזָּהֲרוּ מֵהֶם הַכֹּהֲנִים,** (ד) **וּלְתַקֵּן הַמִּקְוָאוֹת.** הַגָּהּ: וְדַוְקָא (ה) צָרְכֵי רַבִּים כָּאֵלּוּ, שֶׁהֵם צְרִיכִים (ו) לְגוּף הָאָדָם, אֲבָל שְׁאָר צָרְכֵי רַבִּים, [*] (ו) כְּגוֹן בְּנְיָן (ז) בֵּית הַכְּנֶסֶת (בית יוסף (ד״ס כמנ הרשב״ץ)) בשם תשובת

א משנה ריש מועד קטן (ב.) והברייתא ה׳ (ע״א).

בַּאֵר הֵיטֵב

ג (ד) **אַחַר.** פֵּרוּשׁ שֶׁיֹּאמַר לוֹ בְּהָדְיָא שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה אַחַר הַמּוֹעֵד. וְהוּא הַדִּין דְּלִישְׁרָאֵל שָׁרֵי לְתַּן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): (ה) **וְיִמְנֶה.** וְאִם כֵּן כְּשֶׁנּוֹתֵן כֵּלָיו לַכּוֹבֵס אָסוּר לְמָנוֹת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה). וְעַיֵּן בְּבֵאר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי שֶׁהִנִּיחַ בְּצָרְיךְ עִיּוּן מִמַּה שֶׁכָּתַב בְּסִימָן תקנ״א סוֹף סָעִיף ג׳ דְּאוֹסֵר רְמ״א שָׁם לְתַּן לַכּוֹבֵס עַד אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב וְכָתַב מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו) אֲפִלּוּ אוֹמֵר לְכַבֵּס אַחַר תִּשְׁעָה בְּאָב. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְלֹא דַק, דְּהָתָם שְׁלֹא יִסְיחוּ דַּעְתָּן מִן הָאֲבֵלוּת: (ו) **שָׁרִי.** פֵּרוּשׁ אֵין צָרִיךְ לִמְחוֹת בְּיָדוֹ, עַיֵּן סִימָן רמ״ח (סק״א):

א (ג) **לְגוּף.** וְהוּא הַדִּין לְתִקּוּן מֻרְחָצָאוֹת לָרַבִּים, וְדַוְקָא מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ז) **בֵּית הַכְּנֶסֶת.** וּבִזְמַן הַזֶּה שָׁרִי, דְּאִם יִתְעַכֵּב, שָׁמָּא יִמָּנְעוּ הָאֻמָּנִים

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בהג״ה] **כְּגוֹן בְּנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת.** וְכָתַב מַהֲרִי״ק בְּרָכָה (ס״א) בְּשֵׁם סֵפֶר שֻׁלְחַן מְלָכִים כְּתַב יָד שֶׁאִם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת סַפְסָלִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי מַחְלֹקֶת, צָרְכֵי רַבִּים הֵם, וּמֻתָּר, דְּנִצְרָכִים לְיֹשֶׁב עֲלֵיהֶם, וְכֵן עֲשׂוּ מַעֲשֶׂה בִּירוּשָׁלַיִם תוכ״ב בִּפְנֵי הָרַב מַהֲרַ״ם מִבְּנֵימִין מִפְּנֵי הָאוֹרְחִים שֶׁלֹּא הָיוּ מָקוֹם לְיֹשֶׁב, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן נָהֲגוּ לְסַדֵּר צָרְכֵי רַבִּים בְּחֹל הַמּוֹעֵד לְמִנּוֹת גַּבָּאִים וּפַרְנָסִים, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב עוֹד בְּשֵׁם פְּרִי הָאֲדָמָה (יו״ט פ״ו) שֶׁלְּצַיֵּר צִיּוּרִים בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲפִלּוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵין לוֹ מָה יֹאכַל יֵשׁ לְהַחְמִיר, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

נִימָא דְּנָכְרִי בְּרַדָּאי לֹא יַקִּים וְיַעֲשֶׂה בַּמּוֹעֵד: (ח) **שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה וְכוּ׳.** פֵּרוּשׁ שֶׁיֹּאמַר לוֹ בְּהָדְיָא שֶׁיַּעֲשֶׂנָּה אַחַר הַמּוֹעֵד: (ט) **וְיִשְׁקֹל.** כְּגוֹן שֶׁנּוֹתֵן מַטְוֶה לַאֲרִיגַת בֶּגֶד לֹא יִשְׁקֹל אוֹתָם: (י) **וְיִמְנֶה.** וְאִם כֵּן כְּשֶׁנּוֹתֵן כֵּלָיו לְכוֹבֵס עַכּוּ״ם לְכַבֵּס אַחַר הַמּוֹעֵד, לֹא יִמְנֶה אוֹתָם. (ו) וְנִרְאֶה דִּכְשֶׁכְּבָר זֶה נָהֲגוּ הָעוֹלָם שֶׁלֹּא לְתֵּן לְכוֹבֵס עַכּוּ״ם בְּחֹל הַמּוֹעֵד כְּלָל, מִפְּנֵי שֶׁאָסוּר לְמָנוֹתוֹ, וּבְלֹא מְנָיָן אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ. וּבְדָגוּל מֵרֻבָּבָה כָּתַב דִּכְלֵי פִּשְׁתָּן (פ) מֻתָּר לְתֵּן לוֹ שֶׁיְּכַבֵּס אַחַר הַמּוֹעֵד וְאַף לִמְנוֹתָם, וּמַאֲלֶיהָ רַבָּה בְּסִימָן תקל״ד סָעִיף ב׳ מְשֻׁמָּע שֶׁאֵין מְחַלֵּק בָּזֶה. וּבִשְׁעַת הַדְּחַק יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל: (יא) **שָׁרִי.** פֵּרוּשׁ, אֵין צָרִיךְ לִמְחוֹת בְּיָדוֹ:

א (א) **צָרְכֵי רַבִּים מֻתָּר וְכוּ׳.** דַּע, דְּכָל צָרְכֵי רַבִּים מֻתָּר (פ) אֲפִלּוּ כִּוְנוּ מְלַאכְתָּן בַּמּוֹעֵד, וְגַם בְּפַרְהֶסְיָא, וּבְטֹרַח גָּדוֹל. וְהַטַּעַם שֶׁהִתִּירוּ בִּכְלַל מְלַאכְתּוֹ, דְּכָל צָרְכֵי רַבִּים אֵינָם נִגְמָרִים אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁהֵם בְּטֵלִים כֻּלָּם וּמִתְחַבְּרִים יַחַד, וְאִם לֹא יַעֲשׂוּ עַכְשָׁו יִתְבַּטֵּל הַדָּבָר, [וְלָכֵן] (ס) אִם יֵשׁ לָהֶם מַנְהִיג שֶׁהָרְשׁוּת בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת לְבַדּוֹ, אָסוּר לוֹ לִכְלַל מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד]. וְיֵשׁ בָּזֶה שְׁנֵי חִלּוּקִים, דְּאִם הוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן, אֵינוֹ מֻתָּר אֶלָּא אִם הוּא רַק צָרְךְ אַחַר הַמּוֹעֵד, וְאִם הוּא מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, שָׁרֵי אֲפִלּוּ אִם הוּא רַק צָרְךְ אַחַר הַמּוֹעֵד: (ב) **כְּגוֹן וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ (ג) מַעֲשֶׂה אֻמָּן שָׁרֵי בָּזֶה, כֵּיוָן שֶׁדָּבָר זֶה צָרִיךְ גַּם בַּמּוֹעֵד: (ג) **וּלְהָסִיר מֵהֶם הַמִּכְשׁוֹלוֹת.** בַּגְּמָרָא (ה.) אִיתָא דִּמְחַיְּבִין בָּזֶה שֶׁלֹּא יִהְיֶה כְּשׁוֹפֵף דָּמִים אִם יֶאֱרַע מִכְשׁוֹל, עַיֵּן שָׁם:

(ד) **וּלְתַקֵּן הַמִּקְוָאוֹת.** וְהוּא הַדִּין דְּלִכְתְּחִלָּה גַּם כֵּן מֻתָּר לַעֲשׂוֹת מִקְוֶה בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וְדוֹמְיָא דַּחֲפִירַת בּוֹר בְּהַמְבָאָר בְּסָעִיף ב׳. (ד) וְדַוְקָא כְּשֶׁתְּהֶיֶה נִגְמֶרֶת בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְתִהְיֶה צָרְךְ הַמּוֹעֵד, דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר, דְּהוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן: (ה) **צָרְכֵי רַבִּים כָּאֵלּוּ וְכוּ׳.** וְהוּא הַדִּין (ה) לְתַקֵּן מֻרְחָץ (ו) לְצָרְךְ רַבִּים, שֵׁשׁ בָּהֶן עֲצַר הַגּוּף אִם לֹא יִרְחֹץ. וּבָזֶה גַּם כֵּן דַּוְקָא אִם לֹא יִרְחֹץ בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְתִהְיֶה צָרְךְ הַמּוֹעֵד אִם הוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן: (ו) **כְּגוֹן בְּנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת.** לְרִבּוֹתָא נָקַט, דַּאֲפִלּוּ בִּנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁהוּא מִצְוָה כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ בַּמּוֹעֵד בַּעֲשָׂרָה, (ז) וַאֲפִלּוּ אֵין לָהֶם מָקוֹם אַחֵר לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲשָׂרָה, גַּם כֵּן אָסוּר, שֶׁזֶּה אֵין צָרְךְ לְגוּף הָאָדָם, (ח) וַאֲפִלּוּ הִתְחִילוּ מִכְּבָר לִבְנוֹתוֹ וְאֵין צָרִיךְ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) בִּגְדֵי יֶשַׁע (סק״ה): (פ) טַעֲמוֹ מִשּׁוּם דִּכְלֵי פִּשְׁתָּן עִקַּר אִסּוּר הַכְּבִיסָה בְּמוֹעֵד אֵינוֹ אֶלָּא מִצַּד הַמִּנְהָג כְּמְבֹאָר בְּסִימָן תקל״ד סָעִיף ב׳:

א (פ) פּוֹסְקִים: (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (ג) כֵּן מַשְׁמַע בִּתְשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ״א (ח״ד סי׳ שכו) שֶׁהוּבְּאָה בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרשב״א): (ד) **וְהוּא הַדִּין כְּמוֹ שֶׁהִתִּיר בְּשַׁלְחָן עָרוּךְ לְתַקֵּן הַמִּקְוָאוֹת, אִם הַתִּקּוּן הוּא מַעֲשֶׂה אֻמָּן בְּעֵינָן שֶׁיִּהְיֶה נִגְמָר בְּחֹל הַמּוֹעֵד:** (ס) וְהָרַשְׁבָּ״א (שם) וְהָרֹא״שׁ (פ״א סי׳ ו) לְפִי מַסְקָנָתוֹ. וְהַגָּה הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״א) כָּתַב דְּלִהְרֹא״שׁ אֵינוֹ מֻתָּר בְּמֻרְחָץ כִּי אִם מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, וְהַמְעַיֵּן בְּרֹא״שׁ בְּמַסְקָנָתוֹ יִרְאֶה דְּגַם הוּא סוֹבֵר כְּהָרַשְׁבָּ״א דַּאֲפִלּוּ מַעֲשֶׂה אֻמָּן מֻתָּר אִם צָרִיךְ לוֹ בַּמּוֹעֵד, [וּמַה שֶׁכָּתַב הָרֹא״שׁ מִתְחִלָּה כָּל אֵלּוּ מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט, כָּתַב הַנִּשְׁמַת אָדָם (כלל קו סק״ב) וְהַמַּאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ג) דְּקָאֵי רַק עַל כָּל אֵלּוּ הַמְבֹאָר בְּשַׁ״ס דִּילָן, וְלֹא אַהֲנִיא דִּירוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ב), אֲבָל הַמְעַיֵּן בִּירוּשַׁלְמִי

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת חֹל הַמּוֹעֵד סִימָן תקמד תקמה

ב שם בְּמִשְׁנָה.
ג אוֹקִימְתָא דְּרַב יוֹחָנָן שָׁם (ה.).
ד הָרֹא"ש שָׁם בְּשֵׁם הָרַאֲב"ד. ה שָׁם וְרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ח' מֵהִלְכוֹת יוֹם טוֹב (ה"ד) מִמְּסֶקֶנֶת הַגְּמָרָא שָׁם.
ו בְּרַיְיתָא שָׁם.
ז הִסְכֶּמֶת הַפּוֹסְקִים.

הרשב"א (פ"ד ס' שכט)), אָסוּר (ז) לַעֲשׂוֹת בַּמּוֹעֵד, וְהוּא הַדִּין דְּלִשְׁאָר (ח) צָרְכֵי מִצְוָה אָסוּר לַעֲשׂוֹת מְלָאכָת אֻמָּן בַּמּוֹעֵד (ריב"ש סימן רכ"ו): **ב** (ט) [ב]**בּוֹרוֹת וּמַעְיָנוֹת שֶׁל רַבִּים שֶׁנִּפַּל בָּהֶם עָפָר וַאֲבָנִים וְנִתְקַלְקְלוּ מֻתָּר** (ג) **לְתַקְּנָם,** (י) [ג]**וַאֲפִלּוּ אֵין רַבִּים צְרִיכִים לָהֶם עַתָּה, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ מַעֲשֵׂה אֻמָּן. אֲבָל לַחֵפֹר לָהֶם בּוֹרוֹת מֻחְדָּשׁ** (יא) **שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה אֻמָּן, אִם הָרַבִּים צְרִיכִים לָהֶם עַתָּה, מֻתָּר** (יב) [ד]**אֲפִלּוּ אִם כְּוָנוּ מִלְּאַכְתָּן בַּמּוֹעֵד וַאֲפִלּוּ בְּפַרְהֶסְיָא וּבְטִרְחָא יְתֵירְתָּא, וְאִם אֵין צְרִיכִים לָהֶם עַתָּה,** (יג) **לֹא יַעֲשׂוּ.** [ה]**אֲבָל בּוֹרוֹת שִׂיחִין וּמְעָרוֹת שֶׁל יָחִיד, אָסוּר לַחֵפֹר אוֹתָם מֻחְדָּשׁ** (יד) **וַאֲפִלּוּ צְרִיךְ לָהֶם עַתָּה,** (טו) **וְאִם הָיוּ עֲשׂוּיִם כְּבָר וְנִתְקַלְקְלוּ, אִם צְרִיךְ לָהֶם עַתָּה, מֻתָּר לְתַקְּנָם, וְאִם אֵין צְרִיךְ לָהֶם עַתָּה,** (טז) **אָסוּר לְתַקְּנָם,** [ו]**אֲבָל מֻתָּר** (ד) (יז) **לְהַמְשִׁיךְ מַיִם לְתוֹכָן** [ז]**אֲפִלּוּ אֵין צְרִיךְ לָהֶם עַתָּה:**

תקמה דיני כְּתִיבָה בְּחֹל הַמּוֹעֵד. ובו י"א סְעִיפִים:

א משנה מוֹעֵד קָטָן י"ח (ע"ב).

א [א]**אָסוּר לִכְתֹּב בְּחֹל הַמּוֹעֵד.** [*] (א) * **וַאֲפִלּוּ לְהַגִּיהַּ** (ב) **אוֹת אַחַת בְּסֵפֶר אָסוּר.** הַגָּהָה: (ג) * **וּלְצָרְכָּן** (ד) רַבִּים, (ד) יֵשׁ אוֹסְרִים כָּל שֶׁאֵינוֹ לְצָרְכָּן הַמּוֹעֵד (תרומת הדשן סימן פ"ה), וְיֵשׁ מַתִּירִין (כל בו (סי' מ) ובית יוסף (ד"ה כתב הכלבו)). וְנָהֲגוּ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [בשו"ע] וַאֲפִלּוּ לְהַגִּיהַּ כו'. וְעַיֵּן בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק א' סִימָן ס"ו שֶׁנִּמְצָא יַתִּיר בְּסֵפֶר תּוֹרָה בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְיֵשׁ לָהֶם סֵפֶר תּוֹרָה אַחֶרֶת, וְהִשִּׁיב לְהַתִּיר, דְּמִחִיקַת הָאוֹת אַף עַל פִּי שֶׁהִיא מְלָאכָה גְּמוּרָה, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה אֻמָּן מֻתָּר לְתַקֵּן שָׁהֵם בְּטֵלִים וּמִתְחַבְּרִים כֻּלָּם, וְאִם לֹא יַעֲשׂוּ עַכְשָׁו לֹא יַעֲשׂוּ לְעוֹלָם. הָרֹא"ש (פ"א סי' ו). וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג), מִשְׁמַע דְּאִם יֵשׁ מְנִיחַ שֶׁהָרְשׁוּת בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת לְבַדּוֹ, אָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּמוֹעֵד: (ד) **לְהַמְשִׁיךְ.** פְּרוּשׁ שְׁמְקַבְּלִין מֵי גְּשָׁמִים מֵהַגַּג וּמוֹלִיכִין לַבּוֹר, לְפִי שֶׁאֵין זֶה טָרַח מְרֻבֶּה, אֲבָל לְהָבִיא מַיִם מִדֶּרֶךְ חָרִיץ, אָסוּר. עַיֵּן מַגֵּן אַבְרָהָם (סק"ח):

א (ג) **רַבִּים.** גְּזֵרַת הַדַּיָּנִים וְהָרְשָׁאָה הֲרֵי צָרְכֵי רַבִּים. רַשַׁ"ךְ (שו"ת מהרש"ך) חֵלֶק א' סִימָן קי"ג. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"כ), וְכָל מַה שֶּׁמֻּתָּר לִכְתֹּב מֻתָּר לַעֲשׂוֹת קַלְמוֹס וּדְיוֹ לְכָךְ.

בַּאֵר הַיטֵב

יְהוּדִים מִלְּבָנוֹת בֵּית הַבְּנֶסֶת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): **ב** (ג) **לְתַקְּנָם.** אֲפִלּוּ כְּוָנוּ מְלַאכְתָּן בַּמּוֹעֵד. ט"ז (סק"ב) עַיֵּן שָׁם. וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לַעֲשׂוֹת חָרִיץ מַעֲשֶׂה הֶדְיוֹט שֶׁיָּבוֹאוּ הַמַּיִם לְעִיר שֶׁיִּשְׁתּוּ בְּהַרְוָחָה, וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא טָרַח גָּדוֹל וּבִפְרָהֶסְיָא וְכֵן מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד, אַף עַל פִּי כֵן שָׁרֵי, לְפִי שֶׁצָּרְכֵי רַבִּים אֵין [לְגָמְרָם] (נִגְמָרִים) אֶלָּא בְּשָׁעָה

בְּאוּר הֲלָכָה

א * **וַאֲפִלּוּ לְהַגִּיהַּ אוֹת אַחַת בְּסֵפֶר אָסוּר.** הִנֵּה אַף שֶׁמְּקוֹר דִּין זֶה הוּא מֵהַמִּשְׁנָה [דף י"ח (ע"ב)] וְשָׁם מְיֵרֵי לְעִנְיַן סֵפֶר תּוֹרָה, בְּאֻמָּת כְּלַל הַמְחַבֵּר בָּזֶה אַף סֵפֶר אַחֵר כְּגוֹן סִפְרֵי מִקְרָא וּגְמָרָא וּכְהַאי גַּוְנָא, אִם לֹא שֶׁהוּא סֵפֶר שֶׁצָּרִיךְ עַתָּה לִלְמֹד בּוֹ וּבְלֹא הֶגְהָתוֹ לֹא יוּכַל לִלְמֹד בּוֹ, וּכְדִלְקַמָּיהּ בְּסָעִיף ב': * **וּלְצָרְכָּן רַבִּים יֵשׁ אוֹסְרִים וְכו'.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ג) מַה שֶּׁפֵּרַשְׁנוּ דִּבְרֵי הָרַמְ"א וְהוּא עַל פִּי הַשַּׁ"ז (סק"ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בַּמּוֹעֵד אֶלָּא לְהַשְׁלִימוֹ אָסוּר, (ט) מִפְּנֵי שֶׁהוּא צָרִיךְ מַעֲשֵׂה אֻמָּן לָזֶה. כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים דִּבְזְמַן הַזֶּה הֲרֵי בִּנְיַן בֵּית הַכְּנֶסֶת דָּבָר הָאָבֵד, דְּחִיישִׁינַן שֶׁאִם יַמְתִּין עַד אַחַר הַמּוֹעֵד יַעְכְּבוּ הָעַכּוּ"ם מִלִּבְנוֹתוֹ. וּבְסֵפֶר מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"א) כָּתַב דְּהַכֹּל (י) לְפִי הַמָּקוֹם וְהַזְּמַן, וְאֵין לְדַיָּן אֶלָּא מַה שֶּׁעֵינָיו רוֹאוֹת, עַיֵּן שָׁם: (ז) **לַעֲשׂוֹת בְּמוֹעֵד.** כָּתַב בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד"ה בהג"ה), נָהֲגוּ לְסַדֵּר צָרְכֵי רַבִּים בְּחֹל הַמּוֹעֵד לְמַנּוֹת גַּבָּאִים וּפַרְנָסִים. וְנִרְאֶה לִי דְּאִם צָרִיךְ לִכְתֹּב בְּעִנְיָן זֶה לֹא יִכְתֹּב כְּתָב אַשּׁוּרִית, כִּי אִם מְשִׁיטָ"א אוֹ כְּתָב שָׁלָנוּ, דִּבְכְתָב אַשּׁוּרִי שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה אֻמָּן הָלֹא לֹא הֻתַּר צָרְכֵי רַבִּים כִּי אִם כְּשֶׁהוּא לְצָרְכָּן הַגּוּף וְכַנַּ"ל: (ח) **צָרְכֵי מִצְוָה וְכו'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּמַעֲלַת הַמִּצְוָה לֹא מְהַנֵּי לְהַתִּיר בְּשִׁבְיל זֶה מְלֶאכֶת אֻמָּן אַף כְּשֶׁצָּרִיךְ לָהּ בַּמּוֹעֵד, וּמַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט מֻתָּר לְצָרְכָּן הַמּוֹעֵד אַף כְּשֶׁאֵין בָּהּ מִצְוָה, וְכַנַּ"ל בְּסִימָן תקמ"א סְעִיף ה': **ב** (ט) **בּוֹרוֹת וְכו'.** וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר (יא) לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט מְחוּץ לְעִיר חָרִיץ שֶׁיָּבוֹאוּ הַמַּיִם עַל יָדוֹ מֵהַנָּהָר לְעִיר כְּדֵי שֶׁיִּשְׁתּוּ בְּהַרְוָחָה, וְאַף שֶׁלֹּא יִגְמֹר בְּמוֹעֵד, כֵּיוָן שֶׁהוּא צָרְכֵי רַבִּים. וְגַם בָּזֶה מֻתָּר אֲפִלּוּ אִם כְּוָנוּ מְלַאכְתּוֹ בַּמּוֹעֵד (וְהָיָה) [וַיְהִי] טִירְחָא יְתֵירָא וּפַרְהֶסְיָא: (י) **וַאֲפִלּוּ וְכו'.** הֵיכִי דְּכַוְּנָתָם בְּשִׁבְיל אַחַר הַמּוֹעֵד, וַאֲפִלּוּ הָכִי הִתִּירוּ בְּמְלֶאכֶת רַבִּים לְפִי שֶׁצָּרְכֵי רַבִּים אֵינָם נִגְמָרִים אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁהֵם בְּטֵלִים וּמִתְחַבְּרִים כֻּלָּם, וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף קָטָן א' עַיֵּן שָׁם: (יא) **שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה אֻמָּן.** שֶׁצָּרִיךְ לְטוּחַ (יב) יָפָה כְּדֵי לְהַחֲזִיק מֵימָיו: (יב) **אֲפִלּוּ אִם כְּוָנוּ וְכו'.** קַאֵי (יג) גַּם עַל רֵישׁ הַסָּעִיף: (יג) **לֹא יַעֲשׂוּ.** הֵיכִי אֲפִלּוּ לֹא כְּוָנוּ מְלַאכְתָּן בַּמּוֹעֵד וְגַם בְּצִנְעָא: (יד) **וַאֲפִלּוּ צָרִיךְ וְכו'.** אֲפִלּוּ אֵין לוֹ מַה יִּשְׁתֶּה אֶלָּא מִפְּנֵי דּוֹחַק הָרַבִּים, אָסוּר. (יד) וְאִם אֵין מַשִּׂיג לִשְׁתּוֹת כְּלָל, מֻתָּר גַּם לַחֵפֹר מֻחְדָּשׁ בַּמּוֹעֵד: (טו) **וְאִם הָיוּ עֲשׂוּיִים כְּבָר וְכו'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאַז בְּתִקּוּן מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט בְּעָלְמָא, (טו) וּלְהָכִי שָׁרֵי גַּם בְּיָחִיד לְצָרְכָּן הַמּוֹעֵד: (טז) **אָסוּר לְתַקְּנָם.** דְּבְיָחִיד אֲפִלּוּ מַעֲשֵׂה הֶדְיוֹט אָסוּר כִּי אִם לְצָרְכָּן הַמּוֹעֵד: (יז) **לְהַמְשִׁיךְ מַיִם.** פְּרוּשׁ שְׁמְקַבְּלִין מֵי גְּשָׁמִים (טז) בְּכֵלִים מִן הַגַּג וּמוֹלִיךְ אוֹתָן לַבּוֹר, אַף שֶׁאֵין צָרִיךְ לָהֶם עַתָּה שֶׁיֵּשׁ בַּבּוֹר מַיִם דֵּי לְכָל יְמֵי הֶרֶגֶל, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר, לְפִי שֶׁאֵין בָּזֶה טָרַח מְרֻבֶּה, אֲבָל לַעֲשׂוֹת חָרִיץ וּלְהָבִיא מַיִם דֶּרֶךְ שָׁם, אָסוּר:

א (א) **וַאֲפִלּוּ לְהַגִּיהַּ וְכו'.** לְפִי שֶׁאֵין זֶה צָרְכֵי הַמּוֹעֵד וְלֹא מִיקְרֵי צָרְכֵי רַבִּים, (ג) כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ לָהֶם סֵפֶר אַחֵר לִקְרוֹת בּוֹ. וַאֲפִלּוּ מָצָא טָעוּת בַּמּוֹעֵד (ב) אָסוּר: (ב) **אוֹת אַחַת.** כְּגוֹן לַעֲשׂוֹת מְרֵי"ש דָּלֶ"ת וּכְהַאי גַּוְנָא, (ג) אֲבָל לְהַפְרִיד תֵּבוֹת דְּבוּקִים אוֹ אוֹת שֶׁהָיָה רְשׁוּמוֹ נְכָר, שָׁרֵי לְהַעֲבִיר עָלָיו קַלְמוֹס. וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה חָסֵר תִּפְיָרָה בָּעֲמוּדִים, (ד) יְבַקְּשׁוּ אִישׁ שֶׁאֵין לוֹ מָה [לֶאֱכֹל] וְיִתְפָּרְנוּ: (ג) **וּלְצָרְכָּן רַבִּים וְכו'.** לֹא קַאֵי אַהֲגָהַת סְפָרִים הַנַּ"ל, דְּשָׁם בְּוַדַּאי הוּא מַעֲשֵׂה אֻמָּן וְאָסוּר לְכֻלֵּי עָלְמָא אַף שֶׁהוּא צָרְכֵי רַבִּים כָּל שֶׁאֵינוֹ לְצָרְכָּן הַמּוֹעֵד, (ה) אֶלָּא קַאֵי אַסְתָּם כְּתִיבָה (ו) שֶׁהוּא לְצָרְכָּן רַבִּים: (ד) **יֵשׁ אוֹסְרִין.** סְבִירָא לְהוּ דְּסָתָם כְּתִיבָה מַעֲשֵׂה אֻמָּן הוּא, וְהֵיֵשׁ מַתִּירִין סְבִירָא לְהוּ דְּכָל כְּתִיבָה זוֹלֶת סְפָרִים

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ע) לְבוּשׁ (ס"ב): (י) **וְעַל יְדֵי עַכּוּ"ם שָׁרֵי בְּכָל עִנְיָן** וּכְדִלְעֵיל בְּמָגֵן אַבְרָהָם רֵישׁ סִימָן תקמ"ג [פְּרֵי מְגַדִּים (א"א סק"ב)], **וְהֵיינוּ כְּשֶׁיִּגְמֹר בְּחֹל הַמּוֹעֵד וְיוּכְלוּ לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ:** ב (יא) פּוֹסְקִים: **(יב)** הָרֹא"ש (שם): **(יג)** כֵּן מוּכָח בְּהָרֹא"ש (שם), וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים: **(יד)** פּוֹסְקִים: **(טו) הֵיינוּ לְטַל הַצְּרוֹרוֹת וְהָעָפָר שֶׁנָּפַל לְתוֹכָן, אֲבָל לֹא יַחְפֹּט לְתוֹכוֹ וְלֹא יְסוֹד אוֹתָם בְּסִיד** [גְּמָרָא (ה.)]: **(טז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) [וְאֵלֶיהָ רָמָה (סק"ג). **וּבְרִיטְבָ"א** (שם ד"ה נמצא) הֵבִיא פְּרוּשׁ רַשַׁ"י וְהִסְכִּים כֵּן דְּהֵיינוּ דֶּרֶךְ שֶׁלֹּא עַל יְדֵי כֵּלִים, דְּאִם כֵּן טָרַח גָּדוֹל הוּא, אֶלָּא שֶׁמַּמְשִׁיכִין שָׁם עַל יְדֵי חָרִיץ אוֹ אַמָּה, וְהַכַּוָּנָה דֶּרֶךְ חָרִיץ אוֹ אַמָּה הַמְּתֻקָּנִין מִכְּבָר:

א (ס) פּוֹסְקִים, **וּמַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף** (ד"ה וכתב הרב המגיד) **דְּנִקֵּט לְדִינָא דְּאֲפִלּוּ הַסֵּפֶר תּוֹרָה הוּא שֶׁלּוֹ וְתִקְּנוֹ הוּא לְצָרְכָּן עַצְמוֹ דְּעַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ סֵפֶר תּוֹרָה כְּשֵׁרָה, גַּם כֵּן אָסוּר לְתַקֵּן בַּמּוֹעֵד,** וּדְלֹא כְּהָרָא"ה. **וְלֹא אָבִין הַטַּעַם,** דְּמַאי שָׁנָא מִכְּתִיבַת מְזוּזָה דְּמֻתָּר לִכְתֹּב לְצָרְכּוֹ עַצְמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לָהּ בַּמּוֹעֵד לְכֻלֵּי עָלְמָא, [הֵיינוּ אֲפִלּוּ לְדַעַת הַטּוּר שֶׁמַּחְמִיר בָּזֶה, וְכָל שֶׁכֵּן לְיִתֵּר הַפּוֹסְקִים דִּסְבִירָא לְהוּ דְּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּשִׁבְיל אַחֵר הַמּוֹעֵד כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה מְזֻמָּן לוֹ לְקַיֵּם מִצְוָתוֹ], וְהָלֹא הָכָא גַּם כֵּן בְּאֹם חָסֵר בְּתוֹכָהּ אוֹת אַחַת אֵין לוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה דִּכְתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה: **(ג) וַאֲפִלּוּ בְּעֵת הַקְּרִיאָה, אֶלָּא צָרִיךְ לְהוֹצִיא אַחֶרֶת** [אֵלֶיהָ רָמָה (סק"ב)]: **(ג)** אֵלֶיהָ רָמָה (שם): **(ד) וְאִם מֻתָּר לְתַקְּנָהּ עַל יְדֵי עַכּוּ"ם, צָרִיךְ עַיִן** [מִשְׁבְּצוֹת זָהָב (סק"א)]: **(ס)** ט"ז (סק"ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ו) כְּגוֹן הַהִיא מַעֲשֶׂה דְּתִרּוּמַת הַדֶּשֶׁן** (סי' פה) **שֶׁהַקָּהָל מְבַקְּשִׁים אַחַר שֶׁלֹּא צִבּוּר וְכוֹתְבִים לוֹ אִגֶּרֶת שִׁיבוֹא וְכָל כְּהַאי גַּוְנָא:**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah